

РЕЦЕНЗИЯ

относно дисертацията на Ралица Цветанова Ковачева,

докторант в редовна форма на обучение,

на тема: **„Център и периферия на европеизираните публични сфери.**

Сравнителен анализ на медийното отразяване на европейските теми в България и Великобритания, февруари – юни 2014 г.”

за придобиване на научната и образователна степен „доктор”

от доц. д-р Юлия Захаријева,

член на научното жури.

Със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № 38-675 от 21.10.2016 г. съм включена в състава на жури по процедура за защита на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Ралица Ковачева по професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – международна журналистика). По решение на журито ми е възложена рецензия на дисертационния труд на тема: „Център и периферия на европеизираните публични сфери. Сравнителен анализ на медийното отразяване на европейските теми в България и Великобритания, февруари – юни 2014 г.”.

Представеният за рецензиране труд е в обем от 269 страници, като текстът е организиран в увод, четири глави и заключение. Включва и 13 приложения, които илюстрират методите на работа на автора в емпиричната част. Избраната тема изцяло се вписва в профила на обучаващото звено – катедра „История и теория на журналистиката“ към ФЖМК, а и на професионалните интереси и умения на автора, което е гаранция за успешни резултатите. В същото време темата обогатява европейските изследвания у нас с нов поглед върху интеграционните процеси през призмата на „геометриите“ и динамиката на европеизацията на публичните сфери. Това определя актуалността на темата,

която е и първото у нас проучване на европеизацията на българската публична сфера посредством утвърдена методология на подобни мащабни изследвания в Европа.

Структурирането на дисертационния труд е логично. Още в увода авторът аргументира избора си на темата, ясно формулира обекта, предмета и целта на дисертационния труд и си поставя четири конкретни задачи за реализацията на тази цел.

Научно—изследователската цел на автора е да обоснове с теоретични аргументи и да провери по емпиричен път хипотезата, че по аналогия с понятията център и периферия в ЕС може да се говори за център и периферия на европеизираните публични сфери и съответно за наличието на процес на периферизация. Изведени са работни дефиниции на понятията „център“ и „периферия“, но няма работна дефиниция за понятието „европеизация“, което активно присъства в политическото говорене във всички сфери и очевидно с различен контекст.

Търсената аналогия стъпва върху теориите за диференцираната интеграция, като в глава първа са представени основните теоретични школи с акцент върху социалния конструктивизъм, за да се направи връзката с ролята на медиите като среда и агенти на социалното конструиране. Проследени са и основните етапи в развитието на интеграционните общности през генералните ревизии на Учредителните договори. Пропуснато е едно интересно наблюдение, че идеите за диференцирана интеграция са подчертано активни в два периода: в навечерието на южното и на източното разширяване. С ревизията от Амстердам (1997 – 1999 г.) са създадени и правни инструменти, легализиращи тезата „Европа на различни скорости“. Това са текстовете в ДЕО относно т. нар. засилено сътрудничество. Тези текстове обаче се оказаха „спящи“ и за изминалите две десетилетия почти нямат приложение. Изграждането на Паричния съюз и на Шенгенското пространство са проявления на диференцирана интеграция, но не са форми на засилено сътрудничество.

Глава втора е посветена на концепцията за европейска публична сфера и са представени три мащабни изследвания на процесите на европеизация, чиито методи и изводи са използвани в емпиричния анализ на автора в глава четвърта. Глава трета изследва ролята на медиите в процеса на европеизация на публичните сфери. През определени медийни теории и в критичен план се търси отговор на въпросите доколко медиите изпълняват своите отговорности, влияят върху формирането на политическия и обществен дневен ред, изразяват оценки и внушават послания. Изводите от тази глава също са използвани в последващия емпиричен анализ.

Глава четвърта е озаглавена „Сравнителен анализ на медийното отразяване на европейските теми в България и Великобритания, февруари – юни 2014 г.“ и това е най-силната част в дисертационния труд. Ако в първите три глави на някои места преобладава преливането от цитат в цитат и авторовата позиция се губи, то изследването в глава четвърта е само и единствено дело на Ралица Ковачева в съответствие с всички изисквания на сравнителния метод и на количествения и качествен контент анализ. Аргументиран е изборът на Великобритания като обект за сравнение, на времевата рамка на изследването, както и изборът на осемте български и британски медии. Получените данни в резултат на проследяването на 3 356 информационни единици са анализирани на информационно и аналитично равнище.

Изследването реално проверява по емпиричен път поставената в началото на дисертационния труд хипотеза, че по аналогия със съществуващите център и периферия в ЕС са се формирали център и периферия на европеизираните публични сфери. Възниква въпросът обаче дали двете „карти“ се припокриват напълно и възможно ли е периферна държава по логиката на диференцираната интеграция да не е в периферията на процесите на европеизацията на публичните сфери?

В заключението са обобщени изводите от всеки раздел на дисертационния труд в съответствие с поставените изследователски задачи. Ако за европеизация

няма работна дефиниция, то ясно са изведени показателите за наличието на обратния процес – периферизация.

Езикът на автора е ясен и точен. Прецизно е работено с достатъчен брой библиографски, информационни и документационни източници. Авторефератът е направен съгласно изискванията. Отлично впечатление прави формулирането на приносите на дисертационния труд, които са сведени до четири и са напълно обосновани и доказани. Критични бележки нямам, тъй като авторът се е съобразил с всички мои препоръки след обсъждането на труда на катедрено заседание. Нямам непосредствени впечатления от преподавателската работа на Ралица Ковачева, но имам отлични лични впечатления.

В заключение считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд е завършено изследване с ясно формулирани изследователски, цели и задачи. Ралица Ковачева отлично познава изследваната материя безпроблемно се справя с интердисциплинарния ѝ характер и доказва способност да прави самостоятелни изводи и да ги защитава. На това основание предлагам на членовете на научното жури да се обединим в решението си на Ралица Ковачева да бъде присъдена образователната и научена степен „доктор“ за дисертационния ѝ труд на тема: „Център и периферия на европеизираните публични сфери. Сравнителен анализ на медийното отразяване на европейските теми в България и Великобритания, февруари – юни 2014 г.“.

София,

11.11.2016 г.

доц. д-р Юлия Захариева